

Grund til at gøre nogen Forskel. Det ærede Medlem sagde, at jeg havde forhandlet med en Deputation for Veteranerne, og det er ganske rigtigt, men naar det ærede Medlem synes at antyde, at der kunde være Tale om at gaa den Vej at give et mindre Beløb — jeg forstod det ærede Medlem saaledes — til Støtte for de særlig trængende imellem dem, da vil jeg dog sige det ærede Medlem, at det var ganske vist ogsaa en Tanke, jeg forsøgsvis udkastede for at høre Deputationens Mening derom, men den blev meget bestemt tilbagevist af Deputationens Medlemmer.

Saa mindede det ærede Medlem mig om en Udtalelse, som jeg skal have brugt. Jeg kender den saa godt nu, for jeg har faaet den at høre saa mange Gange i de senere Aar, saa jeg efterhaanden har lært den. Jeg har ikke set efter, om jeg nogen Sinde har brugt denne Udtalelse, men jeg skal paa ingen mulig Maade benægte det; det er meget muligt, det kan jeg saa godt tænke mig, at jeg kan have sagt, og det kan jeg saa godt sige endnu. Det er den Udtalelse, at det bliver ikke godt her i Verden, før Kanonerne ere blevne støbte om og blevne til Plovjern. Jeg mener ogsaa, at det ikke bliver godt i den vide Verden, før vi en Gang komme saa vidt, og jeg skal indrømme, at for 20 Aar siden troede jeg, at Udviklingen i Verden gik i den Retning, i Retning af, at der blev færre og færre Kanoner, men Udviklingen er ikke gaaet i den Retning. Det ved det ærede Medlem. Det ærede Medlem ved jo, at rundt omkring i Verden . . . . (K. M. Klausen: Og i Danmark!) Ja, nu skal jeg straks komme til Danmark. Det ærede Medlem kan være ganske rolig. Men maa- ske jeg maa have Lov til i to Minutter at beskæftige mig med den øvrige Verden. Det ærede Medlem ved, at i den øvrige Verden er man ikke gaaet den Vej, hverken i de smaa eller de store Lande. Og hvad det herhjemme angaar, saa glæder det mig naturligvis, at det ærede Medlem for Sorø har nemmet denne Sætning og nu sætter saa overordentlig stor Pris paa den. Men jeg kan ikke forstaa, hvorfor det ærede Medlem ikke citerede den, den Gang Forslaget om de 5 Mill. Kr. til ny Feltkanoner var for. Det stemte det ærede Medlem jo selv for. Hvis det ærede Medlem nu vil have, at dette Citat skal anvendes mod min Stilling til de militære Bevillinger paa Finansloven, hvorfor foreslog saa det ærede Medlem ikke den Gang, at de 5 Mill. Kr. skulde anvendes til Plovjern i Stedet for

til Kanoner? Saaledes kommer jeg tilbage til Forholdene i Danmark; det siger jeg til det ærede Medlem for Københavns Amts 2den Valgkreds, der afbrød mig: jeg mindes ogsaa, at vi have faaet flere Kanoner herhjemme i Danmark, det er ganske rigtigt; men det ærede Medlem for Sorø, som mindede mig om det, var jo med til at stemme for disse Kanoner. Ikke sandt, det ærede Medlem for Sorø? (K. M. Klausen: Det kan jeg da ikke gøre for!) Det har jeg heller ikke sagt, men jeg polemiserede mod det ærede Medlem for Sorø, og saa vilde det ærede Medlem føre mig tilbage til Danmark. Det behøvede han aldeles ikke at opfordre mig til, jeg havde selv den største Opfordring til at vende tilbage til Danmark og minde det ærede Medlem for Sorø om hans Bevilling den Gang.

Saa har jeg endnu en Bemærkning at gøre ogsaa til det ærede Medlem for Sorø, og den angaar Spørgsmaalet om offentlig Fæste og min Stilling dertil. Det har jo i øvrigt min Kollega Landbrugsministeren udtalt sig om, og jeg kan slutte mig til, hvad han har sagt. Forholdet er jo ganske simpelt det, at da jeg i 1893 skrev denne Pjece — det er omtrent 15 Aar siden — var Spørgsmaalet om at skaffe Jord til Landarbejderne lige blevet rejst. De Herrer kunne nok huske, at det i 1890 lød paa to Skæpper Land og Have; da var man ikke kommen længere. Saa vare vi i 1892 komne til det næste Stadium, som lød paa 1 Td. Land og en Ko. Jeg interesserede mig den Gang for, at Husmænd skulde faa Jord, men ved at leve sammen med en Del Mennesker, der havde Forstand derpaa, oppe i Aalborgegnen, var jeg kommen til det Resultat, at det var for lidt; det blev til ingen Ting, de maatte i det mindste have to, helst tre Køer, for at det overhovedet skulde blive til nogen Nytte. Jeg beskæftigede mig da med det Problem, hvordan det skulde gaa til at skaffe dem saa store Jordlodder, naar det var Folk, der ingen Ting ejede, og jeg mente ganske vist den Gang, at det vilde være meget vanskeligt at faa Staten til at yde saa store Laan, som det senere viste sig, at den virkelig ydede, nemlig 9 Tiendedele. Og saa mindede jeg min Landbohistorie, og den opfattede jeg saaledes, at Gaardmandsfæstet her i Landet har været en Velsignelse for Landet, fordi det har været en udmærket Overgang imellem Stillingerne som afhængig Bruger og som selvstændig Ejer, hvilke ligge paa begge Sider af Stillingen som